

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет корекційної та соціальної педагогіки і психології
Кафедра психолого-медико-педагогічних основ корекційної роботи

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи
_____ В.В. Кобильник

“ _____ ” _____ 20__ року.

**КОМПЛЕКС НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ
СПЕЦІАЛЬНА МЕТОДИКА ДОШКІЛЬНОГО ВИХОВАННЯ**

для підготовки фахівців **першого (бакалаврського) рівня вищої освіти**

за освітньо-професійною програмою **Олігофренопедагогіка / Логопедія**

спеціальності **016 Спеціальна освіта**

галузі знань **01 Освіта / Педагогіка**

Розробники комплексу: О.М. Вержиховська , кандидат педагогічних наук, доцент ,
завідувач кафедри психолого-медико-педагогічних основ корекційної роботи.

Затверджено на засіданні кафедри психолого-медико-педагогічних основ корекційної роботи

Протокол від № 1 від “ ____ ” _____ 20__ року

Завідувач кафедри _____ О.М. Вержиховська
підпис

“ ____ ” _____ 20__ року

Схвалено науково-методичною радою факультету корекційної та соціальної педагогіки і психології

Голова науково-методичної ради факультету корекційної та соціальної педагогіки і психології
_____ О.М. Опалюк
підпис

Протокол № від “ ____ ” _____ 20__ року

Зміст

1. Робоча програма навчальної дисципліни.
2. Конспекти лекцій або тези лекцій, або розширені плани лекцій.
3. Плани практичних, семінарських, лабораторних занять.
4. Завдання для самостійної та індивідуальної (за наявності) роботи і методичні вказівки (рекомендації) до її виконання.
5. Питання, задачі, завдання або тести для поточного і підсумкового (залік та/або екзамен) контролю навчальних досягнень здобувачів вищої освіти.
6. Орієнтовна тематика курсових, дипломних робіт (проектів) (за їх наявності у навчальних планах).
7. Завдання для комплексної контрольної роботи для перевірки залишкових знань студентів (пакет ККР).
8. Підручники, посібники, методичні рекомендації, авторські матеріали, опубліковані викладачем, тощо.
9. Приклади розв'язування типових задач чи виконання типових завдань.
10. Комп'ютерні програми, презентації.
11. Ілюстративні матеріали.
12. Каталоги ресурсів тощо.

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет корекційної та соціальної педагогіки і психології
Кафедра психолого-медико-педагогічних основ корекційної роботи

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри психолого-медико-
педагогічних основ корекційної роботи
_____ О.М. Вержиховська
підпис
_____ 20 ____ р.
число   *місяць*

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СПЕЦІАЛЬНА МЕТОДИКА ДОШКІЛЬНОГО ВИХОВАННЯ**

для підготовки фахівців   **першого (бакалаврського) рівня вищої освіти**

за освітньо-професійною програмою   **Олігофренопедагогіка / Логопедія**

спеціальності   **016 Спеціальна освіта**

галузі знань   **01 Освіта / Педагогіка**

мова навчання   **українська**

20 ____ -20 ____ навчальний рік

Розробники програми: О.М. Вержиховська кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри психолого-медико-педагогічних основ корекційної роботи.

Ухвалено на засіданні кафедри психолого-медико-педагогічних основ корекційної роботи

Протокол № 1 від « ___ » серпня 2019 року

ПОГОДЖЕНО

Керівник
групи забезпечення освітньої програми

О.М. Вержиховська

Зміст робочої програми навчальної дисципліни

1. Мета вивчення навчальної дисципліни.

Метою викладання навчальної дисципліни «*Спеціальна методика дошкільного виховання*» є вивчення теоретико-методологічних та практичних аспектів проблеми навчання, виховання та розвитку дошкільників з порушеннями інтелекту; розкриття організації, змісту та особливостей проведення корекційно-виховної та розвивальної роботи з дітьми з порушеннями інтелекту в спеціальних дошкільних закладах, дошкільних закладах з інклюзивним та інтегрованим навчанням та реабілітаційних центрах; формування у студентів знань, умінь та навичок з даної дисципліни.

2. Обсяг дисципліни.

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік навчання	2-й	3-й
Семестр вивчення	4-й	5-й, 6-й
Кількість кредитів ЄКТС	4 кредити ЄКТС	4 кредити ЄКТС
Загальний обсяг годин	120 годин	120 годин
Кількість годин навчальних занять	40 годин	14 годин
Лекційні заняття	10 годин	6 годин
Практичні заняття	30 годин	8 годин
Семінарські заняття	–	–
Лабораторні заняття	–	–
Самостійна та індивідуальна робота	80 годин	106 години
Форма підсумкового контролю	залік	залік

3. Статус дисципліни.

Навчальна дисципліна належить до вибіркових навчальних дисциплін, дисциплін самостійного вибору навчального закладу, дисциплін професійної підготовки.

4. Передумови для вивчення дисципліни – оволодіння фаховими компетентностями, що формуються під час вивчення дисциплін: «Психологія»; «Клініка інтелектуальних порушень», «Педагогіка з історією педагогіки», «Основи невро- та психопатології», «Олігофренопсихологія», «Вступ до спеціальності «Спеціальна освіта», «Корекційна психопедагогіка», «Історія корекційної психопедагогіки».

5. Програмні компетентності навчання.

Навчальна дисципліна «Спеціальна методика дошкільного виховання» використовується для формування інтегральної, загальних та фахових компетентностей бакалавра спеціальної освіти.

Інтегральна компетентність: здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі спеціальної та інклюзивної освіти, або у процесі дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та професійної практики при психолого-педагогічній корекції дітей з порушеннями інтелекту дошкільного віку у загальноосвітніх дошкільних навчальних закладах інклюзивного призначення, інтегрованих

групах та класах при загальноосвітніх дошкільних закладах, реабілітаційних центрах, спеціальних дошкільних закладах.

Загальні компетентності: здатність до знання основних теорій, концепцій, нормативно-правових основ спеціальності «Спеціальна освіта»; уміння самостійно здійснювати розумові операції у пізнавальних цілях та при організації психолого-педагогічної корекції з відповідною нозологією дітей; уміння ефективно та адекватно здійснювати рефлексивні процеси, що сприяють підвищенню психолого-педагогічної корекції психофізичного розвитку дошкільників з порушеннями інтелекту; здатність оволодівати сучасними інноваційними підходами сучасними системами, психолого-педагогічними та корекційними методиками і технологіями розвитку, навчання та виховання цієї нозології дітей; уміння виробляти власну професійну стратегію та організовувати психолого-педагогічну, діагностичну, реабілітаційну і корекційну роботи в освітньо-професійному середовищі.

Спеціальні компетентності: підготовленість до психолого-педагогічної, корекційно-розвиткової роботи з дошкільниками з порушеннями інтелекту; уміння відбирати та систематизувати діагностичні, психолого-педагогічні та корекційно-розвивальні інноваційні технології, комп'ютерні програми для психофізичного розвитку, навчання і виховання дошкільників з порушеннями інтелекту; здатність до проведення психолого-педагогічної і корекційно-розвиткової роботи з цією нозологією дітей з врахуванням їх індивідуальних та психофізіологічних особливостей.

6. Очікувані результати навчання з дисципліни «Спеціальна методика дошкільного виховання»: уміти проводити психолого-педагогічну діагностику дошкільників з порушеннями інтелекту; організовувати та здійснювати психолого-педагогічну корекцію психофізичного розвитку, порушень особистісної сфери та пізнавальної діяльності у дітей відповідної нозології; оволодівати навичками проведення психолого-педагогічних методик вивчення та корекції психофізичного розвитку, пізнавальних психічних процесів у дошкільників з порушеннями інтелекту; розробляти психологічні інноваційні комп'ютерні програми щодо психолого-педагогічної корекції дітей даної нозології з врахуванням їх індивідуальних, вікових та психологічних особливостей.

7. Засоби діагностики результатів навчання.

Засобами діагностики успішності навчання з дисципліни є: поточне оцінювання відповідей та виконання завдань на практичному занятті; оцінка за ІНДЗ.

8. Програма навчальної дисципліни.

Денна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	разом	у тому числі					
		лекційні заняття	практичні заняття	семінарські заняття	лабораторні заняття	самостійна робота	індивідуальна робота
Тема 1. Особливості дошкільного виховання дошкільників з порушеннями інтелекту.	14	2	4	-	-	8	-
Тема 2. Особливості відбору дітей в спеціальні дошкільні заклади, комплектування педагогічних груп.	12	-	4	-	-	8	-
Тема 3. Організація корекційно-виховної роботи у спеціальних дошкільних закладах..	14	2	4	-	-	8	-
Тема 4. Трудове виховання дошкільників з порушеннями інтелекту.	10	-	2	-	-	8	-
Тема 5. Особливості розвитку предметно-практичної діяльності у дошкільників з порушеннями інтелекту.	10	-	2	-	-	8	-
Тема 6. Теорія й методика гри.	10	-	2	-	-	8	-
Тема 7. Ігрова діяльність дошкільників з порушеннями інтелекту.	12	2	2	-	-	8	-
Тема 8. Організація та зміст навчання сюжетно-рольової гри з дошкільниками з порушеннями інтелекту.	12	2	2	-	-	8	-
Тема 9. Методика навчання дітей з порушеннями інтелекту дидактичним та руховим іграм.	12	-	4	-	-	8	-
Тема 10. Формування образотворчої діяльності у дошкільників з порушеннями інтелекту .	14	2	4	-	-	8	-
Разом годин	120	10	30	-	-	80	-

Заочна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	разом	у тому числі					
		лекційні заняття	практичні заняття	семінарські заняття	лабораторні заняття	самостійна робота	індивідуальна робота
Тема 1. Особливості дошкільного виховання дошкільників з порушеннями інтелекту.	12	2	2	-	-	12	-
Тема 2. Особливості відбору дітей в спеціальні дошкільні заклади, комплектування педагогічних груп.	8		-			10	
Тема 3. Організація корекційно-виховної роботи у спеціальних дошкільних закладах..	12	2	-	-	-	10	-
Тема 4. Трудове виховання дошкільників з порушеннями інтелекту.	8	-	-			10	
Тема 5. Особливості розвитку предметно-практичної діяльності у дошкільників з порушеннями інтелекту.		-	-			10	
Тема 6. Теорія й методика гри.		-	2			10	
Тема 7. Ігрова діяльність дошкільників з порушеннями інтелекту.		2	-			10	
Тема 8. Організація та зміст навчання сюжетно-рольової гри з дошкільниками з порушеннями інтелекту.		-	2			12	
Тема 9. Методика навчання дітей з порушеннями інтелекту дидактичним та руховим іграм.		-	2			10	
Тема 10. Формування образотворчої діяльності у дошкільників з порушеннями інтелекту .		-	-			12	
Разом годин	120	6	8	-	-	106	-

9. Форми поточного та підсумкового контролю.

Формою підсумкового контролю успішності навчання є модульна контрольна робота та залік.

Поточний і модульний контроль (60 балів)		Сума
Поточний контроль	МКР	100
45 балів	55 балів	

10. Критерії оцінювання результатів навчання.

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Спеціальна методика дошкільного виховання» оцінюються згідно Тимчасового положення про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень студентів Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового контролю. Сума отриманих студентом балів в інтервалі від 1 до 100.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на практичних заняттях, виконання самостійної роботи, модульну контрольну роботу. Реферативні дослідження та есе, практичні індивідуальні та групові завдання, які виконує студент за визначеною тематикою перевіряються викладачем. Модульний контроль знань здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань.

Критерії оцінювання знань, умінь, навичок студентів на навчальних заняттях

Максимальний бал оцінки поточної успішності студентів на навчальних заняттях рівний 12.

Рівні навчальних досягнень	Оцінка в балах (за 12-бальною шкалою)	Критерії оцінювання
Початковий (понятійний)	1	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, мовних фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді „так” чи „ні”.
	2	Студент не достатньо усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні „так” чи „ні”; може самостійно знайти в підручнику відповідь.
	3	Студент намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі закономірності; робить спроби виконання вправ і завдань репродуктивного характеру; за допомогою викладача виконує прості вправи за готовим алгоритмом.

Середній (репродуктивний)	4	Студент володіє початковими знаннями, здатний виконати вправи і завдання за зразком; орієнтується в термінах, поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі.
	5	Студент розуміє суть навчальної дисципліни, може дати визначення понять, категорій (однак з окремими помилками); вміє працювати з підручником, самостійно опрацьовувати частину навчального матеріалу; виконує прості вправи і завдання за алгоритмом, але окремі висновки є нелогічними та непослідовними.
	6	Студент розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати мовні явища, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час виконання вправ і завдань за алгоритмом, послуговуватися додатковими джерелами.
Достатній (алгоритмічно дієвий)	7	Студент правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими поняттями, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовувати термінологію; складати таблиці, схеми.
	8	Знання студента досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак з окремими неточностями; вміє самостійно працювати, може підготувати реферат і обґрунтувати його положення.
	9	Студент вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить лінгвістичні поняття, категорії; формулює правила; може самостійно опрацьовувати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички.
Високий (творчо-професійний)	10	Студент володіє глибокими і міцними знаннями та використовує їх у нестандартних ситуаціях; може визначати особливості мовних процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні здобутки лінгвістичної науки; самостійно визначає мету власної діяльності; виконує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні дисципліни; використовує знання, аналізуючи різні мовні явища, процеси.
	11	Студент володіє узагальненими знаннями з навчальної дисципліни, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний за допомогою викладача підготувати виступ на студентську наукову конференцію; самостійно вивчити матеріал; визначити програму своєї пізнавальної діяльності; оцінювати різноманітні мовні явища, процеси.
	12	Студент має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності в навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує

		складні проблемні ситуації та завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; займається науково-дослідною роботою; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й схильності; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах.
--	--	--

Якщо студент не відпрацював пропущені навчальні заняття, не виправив оцінки 0, 1, 2, 3, отримані на навчальних заняттях, не виконав модульної контрольної роботи (МКР), завдання самостійної та індивідуальної роботи менше ніж на 60% від максимальної кількості балів, виділених на ці види робіт, він вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю.

Пропущені заняття студент має обов'язково відпрацювати. За відпрацьовані лекційні заняття оцінки не ставляться, за практичні, індивідуальні заняття нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12).

Студенту, який не виконав поточних домашніх завдань, не підготувався до навчальних занять, в журнал обліку роботи академічної групи ставиться 0 балів.

Студент, знання, уміння і навички якого на навчальних заняттях за 12-бальною шкалою оцінено від 1 до 3 балів, вважається таким, що недостатньо підготувався до цих занять і має академічну заборгованість за результатами поточного контролю. Поточну заборгованість, пов'язану з непідготовленістю або недостатньою підготовленістю до навчальних занять, студент повинен ліквідувати. За ліквідацію поточної заборгованості нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12).

Критерії та норми оцінювання знань, вмінь і навичок студентів з предмету «Спеціальна методика дошкільного виховання».

Оцінка	Знання	Вміння	Навички
«12-10» Відмінно (90-100 балів) Високий (творчо- професійни й) рівень	Має всебічні та глибокі знання навчального предмету за програмою дисципліни. Добре засвоїв сутність поняття про роль дошкільного виховання дітей з порушеннями інтелекту, зміст і методи корекційно-виховної роботи з даною категорією дітей раннього і дошкільного віку; щодо положення про провідну роль навчання та виховання у розвитку дітей з порушеннями інтелекту; про сучасні погляди педагогів і корекційних педагогів в галузі загальної і спеціальної дошкільної педагогіки, напрямки досліджень (клінічні, нейрофізіологічні, психолого-педагогічні); про систему дошкільних закладів для дітей з вадами інтелекту різних відомств. Має уявлення про комплектування педагогічних груп і організацію роботи в них; критерії відбору; обов'язки	Вміє вільно і точно аналізувати організацію роботи педагогічного персоналу групи; виділяти рівень сформованості різних видів діяльності у дошкільників з інтелектуальними порушеннями; використовувати клінічні, психолого-педагогічні дослідження при роботі з дітьми з інтелектуальними порушеннями; планувати роботу педагогічного персоналу групи, особливостей його взаємозв'язку; професійно поводити себе згідно до структури професійної діяльності корекційного педагога дошкільних закладів; вміння організувати усі напрямки виховної роботи дошкільниками з інтелектуальними порушеннями (фізичний, розумовий, трудовий, естетичний, моральний, екологічний, тощо); впроваджувати принципи відбору дітей в процесі роботи	Чітко демонструє навички правильного аналізу психічного розвитку дітей дошкільного віку з порушеннями інтелекту. Усвідомлено розкриває та показує напрямки конкретного відмежування дітей з порушеннями інтелекту різних вікових груп, відмежування від подібних станів; складання журналу погодинної організації діяльності педагогічного персоналу групи; складання і доопрацювання розділів програми спеціальної дошкільної установи; розробки індивідуального та групового навчання, виховних та корекційних занять з дітьми дошкільного віку з порушеннями інтелекту; розробки моделі виховання дітей з порушеннями інтелекту; розробки етапів оволодіння знаряддєвими діями і стадії оволодіння знаряддєвими операціями з практично-дійового аналізу об'єкта дитиною-дошкільником з порушеннями

корекційного педагога і вихователя у спеціальному дошкільному закладі.

Досконало знає особливості про структуру професійної діяльності корекційного педагога дошкільних закладів; щодо корекційно-виховної роботи в спеціальних дошкільних закладах (завдання, зміст, діагностика, корекція, навчання, виховання, реабілітація), форми та засоби виховного впливу на розумово відсталих дошкільників; про передумови становлення і розвиток предметно практичної діяльності дошкільників раннього віку з порушеннями інтелекту; про теоретичні положення даної проблеми.

Вміє чітко аналізувати методику роботи з розвитку дій з найпростішими знаряддями праці у дошкільників з порушеннями інтелекту; методики роботи з оволодіння співвідносними та знарядєвими діями в процесі трудового виховання дошкільників з порушеннями інтелекту; про етапи корекційної роботи з розвитку предметно практичної діяльності при цілеспрямованому навчанні дошкільників з інтелектуальними порушеннями ігровим діям; про методику і теорію гри; про особливості ігрової діяльності дошкільників з інтелектуальними порушеннями; про організацію та зміст навчання сюжетно-рольової гри у дошкільників з інтелектуальними порушеннями; методику та технологію навчання дошкільників з інтелектуальними порушеннями дидактичним і руховим іграм; педагогічне керівництво ними.

Вміє чітко аналізувати завдання корекційно-розвиваючого навчання, його системи, технологій та їх нормативно-документальне забезпечення; сучасні технології корекційно-реабілітаційної роботи в спеціальних дошкільних установах, особливості

спеціальної дошкільної установи; розробляти корекційно-реабілітаційні програми з різних видів діяльності (предметно практичної, ігрової, трудової, суспільно-корисної, тощо); впроваджувати сучасні технології і методики у навчально-виховний процес в спеціального дошкільного закладу; аналізувати програму спеціального дошкільного закладу за усіма напрямками навчально-виховної та корекційно-реабілітаційної роботи; корекційно спрямовувати групові та індивідуальні заняття з дошкільниками з інтелектуальними порушеннями; поєднувати провідні види діяльності з психічним розвитком кожної окремої дитини; розпізнавати критичні періоди розвитку дитини при типовому розвитку та порушеннями інтелекту; підбирати види дитячих ігор згідно до індивідуальних психофізіологічних особливостей дошкільників з порушеннями інтелекту; відокремлювати різні види ігор за їх сутністю, структурою, змістом; планувати заняття з навчання дидактичним і руховим іграм; педагогічне керівництво діяльності дітей на етапі переходу від гри до навчання; вимоги до організації планування занять з навчання гри в спеціальному дошкільному закладі; про формування образотворчої діяльності у дошкільників з порушеннями інтелекту.

Вміє точно розробляти корекційні програми, для дітей з порушеннями інтелекту дошкільного віку за віковими та психофізичними ознаками; аналізувати і проводити корекційні, індивідуальні та групові заняття; відокремлювати професійні якості вчителя-дефектолога; аналізувати діяльність в позаурочний час дошкільника з порушеннями інтелекту, враховуючи особливості розвитку психічних і пізнавальних процесів.

Вміє усвідомлено розробляти, проводити та аналізувати заняття

інтелекту; проведення занять з різних видів предметно практичної діяльності, ігрової та образотворчої діяльності, аналізу відповідної діяльності дитини і написання психолого-педагогічної характеристики на неї; складання діагностичної картки обстеження різних видів діяльності дошкільників з порушеннями інтелекту; вивчення потенційних можливостей дошкільників з порушеннями інтелекту; аналізу навчально-виховних та корекційних занять з різних напрямків роботи в спеціальних дошкільних установах; складання плану-схеми, конспекту занять.

Послідовно та логічно демонструє навички правильного і детального аналізу психічного розвитку дітей дошкільного віку з порушеннями інтелекту, складання психолого-педагогічної характеристики на них.

Завжди виявляє конкретні навички використання різних форм, методів і засобів при проведенні корекційних групових та індивідуальних занять, правильної організації та проведення педагогічних занять у дошкільних групах спеціального дошкільного закладу; індивідуальної роботи з дітьми з порушеннями інтелекту.

Послідовно і логічно демонструє навички правильного використання, форм методів і прийомів в навчально-виховному та корекційно-реабілітаційному процесі спеціальних дошкільних установ.

	<p>впровадження простих програм у методико-навчальний процес, тощо. Досконало знає основну літературу, вказівки, положення, нормативні матеріали з розвитку, навчання і виховання дітей з інтелектуальними порушеннями дошкільного віку.</p> <p>Ознайомився з додатковою літературою, рекомендованою навчальною програмою для спеціальних дошкільних закладів.</p>	<p>в дошкільних закладах; дає вичерпні, повні, грамотні відповіді на програмовані запитання. Вміє вільно виконувати практичні заняття передбачені програмою. Вміє використовувати довідники, довідникову літературу, грамотно подати програмний матеріал.</p>	
<p>«9-7» Добре (75-89 балів) Достатній (алгоритміч но дієвий) рівень</p>	<p>Показує повні знання навчального матеріалу з предмету за програмою дисципліни. Засвоєнні основні положення, які торкаються сутності поняття про роль дошкільного виховання дітей з порушеннями інтелекту, зміст і методи корекційно-виховної роботи з даною категорією дітей раннього і дошкільного віку; щодо положення про провідну роль навчання та виховання у розвитку дитини з порушеннями інтелекту; про сучасні погляди педагогів і корекційних педагогів в галузі загальної і спеціальної дошкільної педагогіки, напрямки досліджень (клінічні, нейрофізіологічні, психолого-педагогічні); про систему дошкільних закладів для дітей з вадами інтелекту різних відомств.</p> <p>Володіє знаннями про комплектування педагогічних груп і організацію роботи в них; критерії відбору; обов'язки корекційного педагога і вихователя у спеціальному дошкільному закладі.</p> <p>Знає особливості структури професійної діяльності корекційного педагога дошкільних закладів; щодо корекційно-виховної роботи в спеціальних дошкільних закладах (завдання, зміст, діагностика, корекція, навчання, виховання, реабілітація), форми та засоби виховного впливу на дошкільників з порушеннями інтелекту; про передумови становлення і розвиток предметно практичної діяльності у розумово відсталих дошкільників</p>	<p>Вміє аналізувати організацію роботи педагогічного персоналу групи; виділяти рівень сформованості різних видів діяльності у дошкільників з порушеннями інтелекту; використовувати клінічні, психолого-педагогічні дослідження при роботі з дітьми з порушеннями інтелекту; планувати роботу педагогічного персоналу групи, особливостей його взаємозв'язку; професійно поводити себе згідно до структури професійної діяльності корекційного педагога дошкільних закладів; вміння організувати усі напрямки виховної роботи з дошкільниками з порушеннями інтелекту (фізичний, розумовий, трудовий, естетичний, моральний, екологічний, тощо); впроваджувати принципи відбору дітей в процесі роботи спеціальної дошкільної установи; розробляти корекційно-реабілітаційні програми з різних видів діяльності (предметно практичної, ігрової, трудової, суспільно-корисної, тощо); впроваджувати сучасні технології і методики у навчально-виховний процес в спеціального дошкільного закладу; аналізувати програму спеціального дошкільного закладу за усіма напрямками навчально-виховної та корекційно-реабілітаційної роботи; корекційно спрямовувати групові та індивідуальні заняття з розумово відсталими дошкільниками; поєднувати провідні види діяльності з психічним розвитком кожної окремої дитини; розпізнавати критичні</p>	<p>Демонструє навички правильного аналізу психічного розвитку дітей дошкільного з порушеннями інтелекту.</p> <p>Розкриває та показує напрямки конкретного відмежування дітей різних вікових груп з порушеннями інтелекту, відмежування від подібних станів; складання журналу погодинної організації діяльності педагогічного персоналу групи; складання і доопрацювання розділів програми спеціальної дошкільної установи; розробки індивідуального та групового навчання, виховних та корекційних занять з дітьми дошкільного віку з порушеннями інтелекту; розробки моделі виховання дітей з розумовою відсталістю; розробки етапів оволодіння зряддевими діями і стадії оволодіння зряддевими операціями з практично-дійового аналізу об'єкта дитиною-дошкільником з розумовою відсталістю; проведення занять з різних видів предметно практичної діяльності, ігрової та образотворчої діяльності, аналізу відповідної діяльності дитини і написання психолого-педагогічної характеристики на неї; складання діагностичної картки обстеження різних видів діяльності розумово відсталих дошкільників; вивчення потенційних можливостей розумово відсталих дошкільників; аналізу навчально-виховних та корекційних занять з різних напрямків роботи в спеціальних дошкільних установах; складання плану-схеми, конспекту занять.</p> <p>Демонструє навички правильного і детального аналізу психічного розвитку розумово</p>

	<p>раннього віку; про теоретичні положення даної проблеми.</p> <p>Вміє аналізувати методику роботи з розвитку дій з найпростішими знаряддями праці у розумово відсталих дошкільників; методики роботи з оволодіння співвідносними та знаряддєвими діями в процесі трудового виховання дошкільників з порушеннями інтелекту; про етапи корекційної роботи з розвитку предметно-практичної діяльності при цілеспрямованому навчанні дошкільників з порушеннями інтелекту ігровим діям; про методику і теорію гри; про особливості ігрової діяльності дошкільників з порушеннями інтелекту; про організацію та зміст навчання сюжетно-рольової гри у дошкільників з порушеннями інтелекту; методику та технологію навчання дошкільників з порушеннями інтелекту дидактичним і руховим іграм; педагогічне керівництво ними.</p> <p>Дає аналіз щодо завдань корекційно-розвиваючого навчання, його системи, технологій та їх нормативно-документальне забезпечення; сучасних технологій корекційно-реабілітаційної роботи в спеціальних дошкільних установах, особливості впровадження простих програм, методики навчального процесу, тощо. Опрацьовує основну літературу, вказівки, положення, нормативні матеріали з розвитку, навчання і виховання дітей з порушеннями інтелекту у дошкільного віку.</p> <p>Ознайомився з додатковою літературою, рекомендованою навчальною програмою для спеціальних дошкільних закладів.</p>	<p>періоди розвитку дитини при типовому розвитку та розумовій відсталості; підбирати види дитячих ігор згідно до індивідуальних психофізіологічних особливостей дошкільників з порушеннями інтелекту; відокремлювати різні види ігор за їх сутністю, структурою, змістом; планувати заняття з навчання дидактичним і руховим іграм; педагогічне керівництво діяльності дітей на етапі переходу від гри до навчання; вимоги до організації планування занять з навчання гри в спеціальному дошкільному закладі; про формування образотворчої діяльності у дошкільників з порушеннями інтелекту.</p> <p>Вміє розробляти корекційні програми для дітей дошкільного віку з порушеннями інтелекту за віковими та психофізичними ознаками; аналізувати і проводити корекційні, індивідуальні та групові заняття; відокремлювати професійні якості корекційного педагога; аналізувати діяльність в позаурочний час дошкільника з порушеннями інтелекту, враховуючи особливості розвитку психічних і пізнавальних процесів.</p> <p>Вміє усвідомлено розробляти, проводити та аналізувати заняття в дошкільних закладах; дає відповіді на програмовані запитання. Вміє виконувати практичні заняття передбачені програмою. Вміє використовувати довідники, довідникову літературу, добре подати програмний матеріал.</p>	<p>відсталих дітей дошкільного вікурозробки моделі виховання дітей з порушеннями інтелекту; розробки етапів оволодіння знаряддєвими діями і стадії оволодіння знаряддєвими операціями з практично-дійового аналізу об'єкта дитиною-дошкільником з порушеннями інтелекту; проведення занять з різних видів предметно-практичної діяльності, ігрової та образотворчої діяльності, аналізу відповідної діяльності дитини і написання психолого-педагогічної характеристики на неї; складання діагностичної картки обстеження різних видів діяльності дошкільників з порушеннями інтелекту; вивчення потенційних можливостей дошкільників з порушеннями інтелекту; аналізу навчально-виховних та корекційних занять з різних напрямків роботи в спеціальних дошкільних установах; складання плану-схеми, конспекту занять.</p> <p>Демонструє навички правильного і детального аналізу психічного розвитку дітей дошкільного віку з порушеннями інтелекту, складання психолого-педагогічної характеристики на них.</p> <p>Виявляє конкретні навички використання різних форм, методів і засобів при проведенні корекційних групових та індивідуальних занять, правильної організації та проведення педагогічних занять у дошкільних групах спеціального дошкільного закладу; індивідуальної роботи з дітьми з порушеннями інтелекту.</p> <p>Демонструє навички правильного використання, форм методів і прийомів в навчально-виховному та корекційно-реабілітаційному процесі спеціальних дошкільних установ.</p>
<p>«6-4» Задовільно (60-74 балів) Середній (репродукт ивний) рівень</p>	<p>Має знання тільки основного матеріалу в обсязі необхідного для подальшого навчання і наступної роботи. Ознайомлений з основною літературою, рекомендованою програмою. Допускає помилки у відповідях на теоретичні запитання дисципліни і при виконанні практичних завдань,</p>	<p>Вміє поверхнево, неповно і неточно аналізувати і доводити основні положення організації роботи педагогічного персоналу групи; виділяти рівень сформованості різних видів діяльності у розумово відсталих дошкільників; використовувати клінічні, психолого-педагогічні дослідження при роботі з дітьми</p>	<p>Недостатньо володіє навичками правильного аналізу психічного розвитку дітей дошкільного з порушеннями інтелекту.</p> <p>Недостатньо, неповно, поверхово розкриває напрямки конкретного відмежування дітей з порушеннями інтелекту різних вікових груп, відмежування від подібних станів; складання</p>

але володіє необхідними знаннями для виправлення помилок під керівництвом викладача, які торкаються сутності дошкільного виховання дітей з порушеннями інтелекту, зміст і методи корекційно-виховної роботи з даною категорією дітей раннього і дошкільного віку; щодо положення про провідну роль навчання та виховання у розвитку дитини; про сучасні погляди педагогів і корекційних педагогів в галузі загальної і спеціальної дошкільної педагогіки, напрямки досліджень (клінічні, нейрофізіологічні, психолого-педагогічні); про систему дошкільних закладів для дітей з вадами інтелекту різних відомств.

Володіє не повними знаннями про комплектування педагогічних груп і організацію роботи в них; критерії відбору; обов'язки корекційного педагога і вихователя у спеціальному дошкільному закладі.

Не повно володіє інформацією щодо особливостей та структури професійної діяльності корекційного педагога дошкільних закладів; щодо корекційно-виховної роботи в спеціальних дошкільних закладах (завдання, зміст, діагностика, корекція, навчання, виховання, реабілітація), форми та засоби виховного впливу на дошкільників з порушеннями інтелекту; про передумови становлення і розвиток предметно практичної діяльності у розумово відсталих дошкільників раннього віку; про теоретичні положення даної проблеми.

Не достатньо чітко аналізує методику роботи з розвитку дій з найпростішими знаряддями праці у дошкільників з порушеннями інтелекту; методики роботи з оволодіння співвідносними та знаряддєвими діями в процесі трудового виховання дошкільників з порушеннями інтелекту; про етапи корекційної роботи з розвитку

з порушеннями інтелекту; планувати роботу педагогічного персоналу групи, особливостей його взаємозв'язку; професійно поводити себе згідно до структури професійної діяльності корекційного педагога дошкільних закладів; вміння організовувати усі напрямки виховної роботи дітьми з порушеннями інтелекту (фізичний, розумовий, трудовий, естетичний, моральний, екологічний, тощо); впроваджувати принципи відбору дітей в процесі роботи спеціальної дошкільної установи; розробляти корекційно-реабілітаційні програми з різних видів діяльності (предметно практичної, ігрової, трудової, суспільно-корисної, тощо); впроваджувати сучасні технології і методики у навчально-виховний процес в спеціального дошкільного закладу; аналізувати програму спеціального дошкільного закладу за усіма напрямками навчально-виховної та корекційно-реабілітаційної роботи; корекційно спрямовувати групові та індивідуальні заняття з дошкільниками з порушеннями інтелекту; поєднувати провідні види діяльності з психічним розвитком кожної окремої дитини; розпізнавати критичні періоди розвитку дитини при типовому розвитку та порушеннях інтелекту; підбирати види дитячих ігор згідно до індивідуальних психофізіологічних особливостей дошкільників з порушеннями інтелекту; відокремлювати різні види ігор за їх сутністю, структурою, змістом; планувати заняття з навчання дидактичним і руховим іграм; педагогічне керівництво діяльності дітей на етапі переходу від гри до навчання; вимоги до організації планування занять з навчання гри в спеціальному дошкільному закладі; про формування образотворчої діяльності у розумово відсталих дошкільників.

Робить спробу розробляти корекційні програми для

журналу погодинної організації діяльності педагогічного персоналу групи; складання і доопрацювання розділів програми спеціальної дошкільної установи; розробки індивідуального та групового навчання, виховних та корекційних занять дітьми дошкільного віку з порушеннями інтелекту; розробки моделі виховання дітей з розумовою відсталістю; розробки етапів оволодіння знаряддєвими діями і стадії оволодіння знаряддєвими операціями з практично-дійового аналізу об'єкта дитиною-дошкільником з розумовою відсталістю; проведення занять з різних видів предметно практичної діяльності, ігрової та образотворчої діяльності, аналізу відповідної діяльності дитини і написання психолого-педагогічної характеристики на неї; складання діагностичної картки обстеження різних видів діяльності дошкільників з порушеннями інтелекту; вивчення потенційних можливостей розумово відсталих дошкільників; аналізу навчально-виховних та корекційних занять з різних напрямків роботи в спеціальних дошкільних установах; складання плану-схеми, конспекту занять.

Самостійно не виявляє навички правильного і детального аналізу психічного розвитку розумово відсталих дітей дошкільного віку, розробки моделі виховання дітей з розумовою відсталістю; розробки етапів оволодіння знаряддєвими діями і стадії оволодіння знаряддєвими операціями з практично-дійового аналізу об'єкта дитиною-дошкільником з порушеннями інтелекту; проведення занять з різних видів предметно практичної діяльності, ігрової та образотворчої діяльності, аналізу відповідної діяльності дитини і написання психолого-педагогічної характеристики на неї; складання діагностичної картки обстеження різних видів діяльності розумово відсталих дошкільників; вивчення потенційних можливостей розумово відсталих дошкільників; аналізу навчально-виховних та корекційних занять з

	<p>предметно практичної діяльності при цілеспрямованому навчанні розумово відсталих дошкільників ігровим діям; про методику і теорію гри; про особливості ігрової діяльності дошкільників з порушеннями інтелекту; про організацію та зміст навчання сюжетно-рольової гри у дошкільників з порушеннями інтелекту; методику та технологію навчання розумово відсталих дошкільників дидактичним і руховим іграм; педагогічне керівництво ними.</p> <p>Дає не повний аналіз щодо завдань корекційно-розвиваючого навчання, його системи, технологій та їх нормативно-документальне забезпечення; сучасних технологій корекційно-реабілітаційної роботи в спеціальних дошкільних установах, особливості впровадження простих програм, методики навчального процесу, тощо.</p> <p>Не повно опрацьовує основну літературу, вказівки, положення, нормативні матеріали з розвитку, навчання і виховання дітей дошкільного віку з порушеннями інтелекту.</p> <p>Не вивчає додаткову літературу, рекомендовану навчальну програму для спеціальних дошкільних закладів.</p>	<p>розумово відсталих дітей дошкільного віку за віковими та психофізичними ознаками; аналізувати і проводити корекційні, індивідуальні та групові заняття; відокремлювати професійні якості вчителя-дефектолога; аналізувати діяльність в позаурочний час дошкільника із розумовою відсталістю, враховуючи особливості розвитку психічних і пізнавальних процесів.</p> <p>Вміє не достатньо усвідомлено розробляти, проводити та аналізувати заняття в дошкільних закладах; дає відповіді на програмовані запитання. Вміє за допомогою педагога виконувати практичні завдання передбачені програмою. Може іноді використовувати довідники, довідникову літературу, не вміє подати програмний матеріал.</p>	<p>різних напрямків роботи в спеціальних дошкільних установах; складання плану-схеми, конспекту занять. Неповно виявляє навички правильного і детального аналізу психічного розвитку розумово відсталих дітей дошкільного віку, складання психолого-педагогічної характеристики на них.</p> <p>Не достатньо повно виявляє навички використання різних форм, методів і засобів при проведенні корекційних групових та індивідуальних занять, правильної організації та проведення педагогічних занять у дошкільних групах спеціального дошкільного закладу; індивідуальної роботи з дітьми з порушеннями інтелекту. Самостійно без додаткових інструкцій не демонструє навички правильного використання, форм методів і прийомів в навчально-виховному та корекційно-реабілітаційному процесі спеціальних дошкільних установ.</p>
<p>«1-3» Незадовільно но (59 і менше балів) Початковий й (понятійний) рівень</p>	<p>Не володіє системою знань навчального матеріалу дисципліни.</p> <p>Допускає грубі помилки при відповідях.</p> <p>Має недостатні знання для самостійного оволодіння програмним матеріалом без додаткової підготовки.</p>	<p>Не вміє вирішувати передбаченні програмою практичні завдання або допускає принципові помилки у їх виконанні.</p> <p>Демонструє неуміння орієнтуватися в основній літературі і нормативних матеріалах.</p>	<p>Не володіє навичками, які передбачені програмою курсу.</p>

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

За кожну вірну відповідь з МКР нараховується 10 балів (Завдання) – 30 балів. Модульна контрольна робота виконується у письмовій формі. До її написання допускаються всі студенти. Позитивну оцінку за МКР не рекомендується покращувати. Невиконання МКР оцінюється 0 балів.

Студенти, які за результатами виконання МКР отримали рейтинговий бал менший 60 % від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не з'явилися для

її виконання або не виконали її завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, ліквідація якої є обов'язковою.

Таблиця відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти

Рейтингова оцінка з навчальної дисципліни	Оцінка за шкалою ЄКТС	Пояснення	Рекомендовані системою ЄКТС статистичні значення (у %)	Екзаменаційна оцінка за національною шкалою	Національна залікова оцінка
90-100	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)	10	Відмінно	Зараховано
82-89	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)	25	Добре	
75-81	C	Добре (в цілому правильне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)	30		
67-74	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)	25	задовільно	
60-66	E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)	10		
35-59	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)		незадовільно	
1-34	F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)			

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна (за потребою) – програми з корекційно-розвивальної роботи для дітей із порушеннями інтелекту, мультимедійні засоби.

12. Рекомендована література.

Основна:

1. Гаврилушкіна О. П. Воспитание и обучение умственно отсталых дошкольников / О.П. Гаврилушкіна, Н.Д. Соколова . – М.: Просвещение, 1985. – 172с.

2. Гладченко І.В. Комплекс програмно-методичного забезпечення « Зміст корекційно-спрямованого навчання і виховання розумово відсталих дітей у спеціальних дошкільних закладах » (програма з ігрової діяльності, методичні рекомендації, дидактичні матеріали) / І.В.Гладченко . – К.: ПрАТ «Видавництво «Київська правда», 2012.-112с.

3. Дегтяренко Т.М. Корекційно-реабілітаційна робота в спеціальних дошкільних закладах для дітей з особливими потребами : навчальний посібник / Т.М.Дегтяренко, Л.С.Вавіна . - Суми:ВТД «Університетська книга», 2008.-302с.

4. Катаєва А. А., Стребелева Е. А. Дошкільна олигофренопедагогіка. – М.: ВЛАДОС, 1999. – 208с.

5. Програма виховання та навчання розумово відсталих дітей дошкільного віку / [авт.укл.Б.В.Сермеєв,В.В.Бабошко, Д.І.Шульженко та ін.]; под. ред..В.Є.Турчинська. – К.: ТОВ «ЛТД», 2000. – 120с.

Додаткова:

1. Блеч Г.О. Комплекс програмно-методичного забезпечення « Зміст корекційно-спрямованого навчання і виховання розумово відсталих дітей у спеціальних дошкільних закладах » (програма ознайомлення з навколишнім, методичні рекомендації, дидактичні матеріали) / Г.О.Блеч . – К.: ПрАТ «Видавництво «Київська правда», 2012.-96с.

2. Катаєва А. А., Стребелева Е. А. Дидактические игры в обучении дошкольников с отклонениями в развитии / А.А.Катаєва, Е.А.Стребелева . – М.: ВЛАДОС, 2001. – 224с.

3. Трикоз С.В. Комплекс програмно-методичного забезпечення « Зміст корекційно-спрямованого навчання і виховання розумово відсталих дітей у спеціальних дошкільних закладах » (програма з сенсорного виховання, методичні рекомендації, дидактичні матеріали) / С.В.Трикоз . – К.: ПрАТ «Видавництво «Київська правда», 2012.-112с.

4. Чеботарьова О.В. Комплекс програмно-методичного забезпечення « Зміст корекційно-спрямованого навчання і виховання розумово відсталих дітей у спеціальних дошкільних закладах » (програма з трудового виховання, методичні рекомендації, дидактичні матеріали) / О.В.Чеботарьова . – К.: ПрАТ «Видавництво «Київська правда», 2012.-96с.

5. Специальная дошкольная педагогика / под ред. Е. А. Стребелевой. – М.: Академия, 2001. – 312с.

6. Поніманська Т. І. Основи дошкільної педагогіки / Т.І.Поніманська. – К.: Абрис, 1998. – 448с.

7. Методика навчання учнів 1-4 класів спеціальної школи: навч. посіб. / за ред. О. В. Гаврилова. – Кам'янець-Подільський: Друк-Сервіс, 2011. – 312 с.

13. Рекомендовані джерела інформації

1. Закон України «Про вищу освіту» від 01,01.2019 р. [Електронний ресурс] // режим доступу: <https://zakon.help>law>1556-VII>edition01.01.2019>

2. Закон України «Про освіту» від 06,06.2019 р. [Електронний ресурс] // режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua>laws>show>

3. Закон України «Про освіту» щодо особливостей доступу осіб з особливими освітніми потребами до освітніх послуг» від 23.05.2017р. № 2053-VIII [Електронний ресурс] // режим доступу: <https://ukrainepravo.com>law-making>bill passed by legislature>ians>

4. Закон України «Про дошкільну освіту» від 04,02.2019 р. [Електронний ресурс] // режим доступу: <https://mon.gov.ua>media>2019/02/04>zakonoproektdoshkilna-osvita>